

TANTÁRGYI ADATLAP

I. TANTÁRGYLEÍRÁS

1. ALAPADATOK

1.1. *Tantárgy neve (magyarul, angolul)*

Rajz és kompozíció U – A kép architektúrája és az architektúra képe • Drawing and composition U – Architecture of the picture and picture of the architecture

1.2. *Azonosító (tantárgykód)*

BMEEPRAQ90U

1.3. *A tantárgy jellege*

kontaktórával rendelkező tanegység

1.4. *Kurzustípusok és óraszámok*

kurzustípus	heti óraszám	jelleg
előadás (elmélet)	–	
gyakorlat	2	önálló
laboratóriumi gyakorlat	–	–

1.5. *Tanulmányi teljesítményértékelés (minőségi értékelés) típusa*

félévközi érdemjegy (f)

1.6. *Kreditszám*

2

1.7. *Tantárgyfelelős*

neve: **Üveges Gábor PhD**
beosztása: egyetemi docens
elérhetősége: uveges.gabor@rajzi.bme.hu

1.8. *Tantárgyat gondozó oktatási szervezeti egység*

Rajzi és Formaismereti Tanszék

1.9. *A tantárgy weblapja*

<http://rajzi.bme.hu/hu/oktat%C3%A1s/rajz-9>

1.10. *A tantárgy oktatásának nyelve*

magyar és angol

1.11. *A tantárgy tantervi szerepe, ajánlott féléve*

Kötelezően választható az alábbi képzéseken:

1. **3N-M0-T** • Építésztechnológiai osztatlan képzés tervezői specializáció magyar nyelven • ajánlott féléve: 9.
2. **3NAM0** • Építésztechnológiai osztatlan képzés tervezői specializáció angol nyelven • ajánlott féléve: 9.
3. **3N-ME** • Építésztechnológiai mesterképzés magyar nyelven • ajánlott féléve: 2.
4. **3N-M0-S** • Építésztechnológiai osztatlan képzés szerkezeti specializáció magyar nyelven • ajánlott féléve: 9.

1.12. Közvetlen előkövetelmények

- A. Erős előkövetelmény:
BMEEPRAA501 • Rajz 5.
- B. Gyenge előkövetelmény:
 - 1. —
- C. Párhuzamos előkövetelmény:
 - 1. —
- D. Kizáró feltétel (nem vehető fel a tantárgy, ha korábban teljesítette az alábbi tantárgyak vagy tantárgycsoportok bármelyikét):
—

1.13. A tantárgyleírás érvényessége

Jóváhagyta az Építészmérnöki Kar Tanácsa, érvényesség kezdete 2019. április 24.

2. CÉLKITŰZÉSEK ÉS TANULÁSI EREDMÉNYEK

2.1. Célkitűzések

Célkitűzésünk, hogy az építészhallgatók számára a látás egyfajta iskoláját nyújtsuk azzal, hogy a vizuális gondolkodást és a vizuális nyelvet elemi formákkal síkon és térben dolgozva megismertessük. A képzőművészet geometrikus absztrakt vonulatának szellemében dolgozva, illetve e tendencia nyelvi kísérleteinek eredményeit felhasználva, figyelmünket a fogalmi gondolkodás kevésbé közismert, de egyenrangú társára a vizuális gondolkodásra fókuszáljuk. A verbálisan kommunikáló fogalmi gondolkodás mellett a vizuális területeken dolgozó alkotók számára rendkívül fontos munkaeszköz a vizuális nyelv, amely szavakra le nem fordítható tartalmakat közöl. A vizuális nyelv – a közhiedelemmel ellentétben - nem szóban is elmondható tartalmak képi illusztrációja csupán. A vizuális nyelv önálló kommunikációs eszköz. Ennek a kommunikációs eszköznek a működését ismerik meg a hallgatók miközben a geometrikus absztrakció szellemében sík és térkompozíciókat készítenek. A geometrikus absztrakció területe az építészhallgatók számára az architektonikus gondolkodás, forma és téralkotás és a kreativitás gyakorló pályájává válik. Tanulmányozzuk a vizuális nyelv kifejező eszközeit, a kompozíciót, a feszültséget, a ritmust, a szerkezetet, a mozgást, a színt és a textúrát. Gyakorlatban ismerjük meg a vizuális nyelv grammatikai alapléteit, a síkosztást, a forma lebegtetést, az eltolást, a forma előzést, az elforgatást, a repetíciót, az áthatást, a transzparenciát, valamint az aszimmetrikus egyensúly és a súlypont problémáját.

Munkánk során a „dimenzió növekedés” elvét követve, a síkból a térbe kilépve a művészeti ágak közötti átjárás lehetőségét tapasztaljuk meg ahogyan a vonalrajzból a síkon képi architektúra épül, a képi architektúrát a térbe mozdítva szobor keletkezik, majd a szobor architektúrává válik.

2.2. Tanulási eredmények

A tantárgy sikeres teljesítésével elsajátítható kompetenciák

- A. Tudás
 - „- Megfelelő mértékben ismeri az építészethez kapcsolódó humán tudományokat és az építészreható képzőművészeteket.”
 - 1. megismeri a vizuális gondolkodás logikáját, a vizuális nyelv működését,
 - 2. ismeri a vizuális nyelv legfontosabb eszközeit, a kompozíciót, a feszültséget, a ritmust, a szerkezetet, a textúrát, a mozgás jelentőségét a tér és formaalkotásban,
 - 3. van gyakorlata a vizuális nyelvi eszközök, illetve a vizuális grammatikai alaplételek alkalmazásában két és három dimenzióban,
 - 4. van gyakorlata a kreatív alkotó és kutatómunkában, a saját invenciót igénylő tér és struktúra szervezésben.
- B. Képesség
 - „- Képes hagyományos és virtuális építészeti modellezésre, képes a célközönség számára megfelelő tartalmú és megjelenésű prezentáció elkészítésére.”
 - 1. képes a vizuális nyelv tudatos használatára, vizuális nyelv grammatikai alapléteivel való alkotómunkára két és három dimenzióban,

2. megfelelő szinten alkalmazni tudja az elemi geometriai formákat a síkon és térben való gondolkodásban,
3. megfelelő szinten alkalmazni tudja a tér és formaalkotásban a kompozíció, a feszültség a ritmus, a szín és a textúra eszközeit,
4. képes architektonikusan gondolkodva önálló, kreatív forma és téralkotásra.

C. Attitűd

„- Törekszik a problémák felismerésére és megoldására, a kreativitásra, új megoldások keresésére, egyszerre és arányosan alkalmazza az intuitív és az ismereteken alapuló megközelítéseket.”

„- Nyitott az új információk befogadására, törekszik az esztétikai, humán és természettudományos műveltségének folyamatos fejlesztésére, szakmai ismereteinek bővítésére, új termékek, szerkezetek, technológiák megismerésére.”

„- Törekszik önmaga megismerésére, munkáját megfelelő önkontroll mellett végzi, törekszik a felismert hibák kijavítására.”

1. motiváltan dolgozik és fejleszti a képességeit,
2. alkotói, kutatói attitűd jellemzi,
3. megtalálja az örömet az együttműködésben a közös munka során,
4. törekszik új ismeretek befogadására, új módszerek megismerésére,
5. törekszik arra, hogy a maximumot hozza ki magából.

D. Önállóság és felelősség

„- Szakmai problémák során önállóan és kezdeményezően lép fel.”

1. Keresi az önálló gondolkodás és alkotómunka lehetőségeit,
2. magas színvonalbeli elvárásokat táplál önmagával szemben,
3. nyitottan fogadja a megalapozott kritikai észrevételeket,
4. magas munka morál és küzdő képesség jellemzi.

2.3. Oktatási módszertan

Előadások:

- Architektonikus gondolkodás síkon és térben, forma és térszervezés két és három dimenzióban
- Absztrakt térkompozíciós modellfeladatok az építészeti tervezés szolgálatában.

Formakutatás:

A vizuális gondolkodás logikáját követjük és megfigyeljük ennek a logikának a fejlődését a síkból a térbe.

A hallgatók először két dimenzióban gondolkodva architektonikus vonalrajzot készítenek. Ez az első lépés, az absztrakt vonalrajz megalkotása, a „vékonytestű architektúra”, amit a hallgatóknak fel kell építeniük két dimenzióban. A munka során felismerik az architektonikus vonalrajz megalkotásának problémáit és míg kollázssá fejlesztik azt, sokat tanulnak szerkezetéről, ritmusáról, dinamikáról, a kompozíció feszült egyensúlyáról. A következő lépésben a kétdimenziós kompozíciót belevágjuk egy vastag anyagba és a részeket finom érzékenységgel kimozdítjuk a térbe. Ily módon a síkkompozíciókat térben fejlesztjük tovább, és követjük, kutatjuk a vizuális gondolkodás logikáját három dimenzióban is. Az invenciózusan végig vitt folyamat eredménye egy relief lesz, amely meglepő módon eltérő jelentést nyer függőleges, illetve vízszintes helyzetben. Függőleges helyzetben a relief közelebb kerül a képzőművészethez és szobornak tűnik. Függőleges helyzetben közelebb kerül az építészethez, mintha csak egy architektonikus tájkép volna.

- Absztrakt vonalrajz készítése

-Kollázs készítése fekete – fehérben

- Kollázs készítése színesben

-A kompozíció térbe mozdítása, három dimenzióban való tovább fejlesztése, egy kisebb plasztikájú és egy mélyebb terű gipszrelief készítése.

Kommunikáció:

-Portfolió készítése, az alkotás folyamatának bemutatása (digitális prezentációs eszközök és technikák használata).

2.4. Tanulástámogató anyagok

A. Szakirodalom

Anna Moszynska: Abstract Art, Thames and Hudson, 1995.

Moholy-Nagy László: Látás mozgásban. Műcsarnok, Budapest, 1996.

Kepes György: A látás nyelve. Gondolat, Budapest, 1979.

B. Jegyzetek

–

C. Letölthető anyagok

<http://rajzi.bme.hu/hu/oktat%C3%A1s/rajz-9>

3. TANTÁRGY TEMATIKÁJA

3.1. Előadások tematikája

3.2. Gyakorlati órák tematikája

- Bevezető előadás.
 - Architektonikus gondolkodás síkon és térben, forma és térszervezés két és három dimenzióban
- Architektonikus gondolkodás síkon – a képi architektúra - az absztrakt síkkompozíció
- Absztrakt vonalrajz – a „vékonytestű architektúra” - a kompozíció, a feszültség, a ritmus, a mozgás
- A nagyobb képi egységből való „kikomponálás” módszere és a „talált kép” felnagyítása
- Az absztrakt vonalrajztól a kollázsig, raszter és textúra fekete–fehéren - az aszimmetrikus egyensúly
- Absztrakt képépítés rétegről rétegre – színes kollázs
- Építkezés a síkból a térbe – az absztrakt vonalrajz térbe mozdítása
- Építkezés a síkból a térbe – a relief - „rajzolás árnyékkal”
- Építkezés a síkból a térbe – a relief - „rajzolás árnyékkal”
- Relief vagy architektonikus tájkép – kivitelezés (gipszmunka)
- Relief vagy architektonikus tájkép – kivitelezés (gipszmunka)

II. TANTÁRGYKÖVETELMÉNYEK

4. A TANULMÁNYI TELJESÍTMÉNY ELLENŐRZÉSE ÉS ÉRTÉKELÉSE

4.1. Általános szabályok

- A. A gyakorlatokon a részvétel kötelező. A megengedett hiányzások számát a hatályos Tanulmányi- és Vizsgaszabályzat írja elő (105. § (4)).
A 0. pontban megfogalmazott tanulási eredmények értékelése a félévi ún. mappa tartalmán keresztül, értékelése fejlődési szempontok szerint. A mappa tartalma a félévközi rajzi – gyakorló – feladatok és a házi feladatok.
- B. Vitás esetekben a hatályos Tanulmányi- és Vizsgaszabályzat, továbbá a hatályos Etikai Kódex szabályrendszere az irányadó.

4.2. Teljesítményértékelési módszerek

- A. Szorgalmi időszakban végzett teljesítményértékelések:
1. *Tanulmányi részteljesítmény-értékelés:* a tantárgy és a tudás, képesség típusú kompetencia elemeinek komplex gyakorlati (rajz) jegy megszerzésének módja a féléves ún. mappa leadása. A mappában az órai és a házi feladatok, valamint a hozzá kapcsolódó vázlatok vannak.
- B. *Vizsgaidőszakban végzett teljesítményértékelések:*
1. *Összegző tanulmányi teljesítményértékelés:* -

4.3. Teljesítményértékelések részaránya a minősítésben

- A. A szorgalmi időszakban végzett teljesítményértékelések részaránya a minősítésben:

szorgalmi időszakban végzett teljesítményértékelések	részarány
tanulmányi részteljesítmény-értékelés, leadott ún. mappa	100%
közös értékelése az oktatásban résztvevő oktatókkal	
összesen:	Σ 100%

4.4. Érdemjegy megállapítás

félévközi részérdemjegy	ECTS minősítés	Pontszám*
jeles (5)	Excellent [A]	≥ 96%
jeles (5)	Very Good [B]	90 – 95%
jó (4)	Good [C]	75 – 89%
közepes (3)	Satisfactory [D]	60 – 74%
elégséges (2)	Pass [E]	50 – 59%
elégtelen (1)	Fail [F]	≤ 49%

* Az érdemjegyeknél megadott alsó határérték már az adott érdemjegyhez tartozik.

4.5. Javítás és pótlás

- A. A megadott rajzi feladat teljesítmény értékelésének pótlása az évfolyam felelőssel történt egyeztetéssel lehetséges, vagy ha az érdemjegy elégtelen jellegéből adódik a pótlási időszakban történhet.
- B. Az aktív részvétel – jellegéből adódóan – indokolt esetben lehetőség van javításra, a többi esetben a TVSZ az irányadó.

4.6. A tantárgy elvégzéséhez szükséges tanulmányi munka

tevékenység	óra / félév
részvétel a kontakt tanórákon	12×2=24
félévközi készülés a gyakorlatokra	12×3=36
összesen:	Σ 60

4.7. Jóváhagyás és érvényesség

Jóváhagyta az Építészmérnöki Kar Tanácsa, érvényesség kezdete 2019. április 24.